

Πρόκειται για ερειπωμένο μοναστήρι του οποίου μόνο ο ναός σώζεται ακέραιος. Ο μητροπολίτης Σεραφείμ ο Βυζάντιος τοποθετεί την ίδρυσή της αρχικής μονής γύρω στο 13ο αιώνα. Επειδή στα χρόνια της τουρκοκρατίας η μονή χρησιμοποιήθηκε ως ορμητήριο αγωνιστών της λευτεριάς, καταστράφηκε ολοσχερώς το 1854 - κατά την επανάσταση των Ραδοβυζινών- απ' τους Τούρκους και οικοδομήθηκε ξανά το 1867, όπως μας πληροφορεί ενεπίγραφη πλάκα εντειχισμένη στο τρίλοβο υπέρθυρο της νότιας εισόδου του ναού. Το ερειπωμένο ηγουμενείο κτίστηκε το 1879.

Ο ναός είναι τρίκλιτη θολωτή βασιλική με μικρό τρούλλο, ανατολικά δε καταλήγει σε πεντάπλευρη ασίδα. Είναι πλακοσκεπαστος με απλή τοιχοποιία χωρίς διακόσμηση. Εξαιρεση αποτελούν, το τρίλοβο υπέρθυρο της νότιας εισόδου και κυρίως η ασίδα του ιερού, όπου υπάρχουν κάτω απ' το γείσο, γύρω - γύρω, εντειχισμένες λίθινες μετόπες με ανάγλυφες έξεργες παραστάσεις, άλλες απλά διακοσμητικές κι άλλες "αφηγηματικές", αφού παριστάνουν σκηνές απ' τη ζωή και την ιστορία των ανθρώπων της περιοχής.

Εκείνο που έκανε ξακουστό αυτό το μοναστήρι δεν είναι η καλλιτεχνική του αξία, αλλά η ιστορία του: Σ' αυτό έλαχε ο κλήρος να γίνει το λίκνο ενός απ' τους ενδοξότερους ήρωες της επανάστασης του 1821, του "γιου της καλογριάς", του Γεωργίου Καραϊσκάκη. Σώζεται μισογκρεμισμένο το κελλί (ένα καμαροσκεπαστο υπόγειο) όπου η καλογριά Ζωΐτσα Ντιμισκή τον γέννησε το 1782 και για ν' αποφύγει το σκάνδαλο και την οργή των συγγενών της κατέφυγε με το παιδί της στο Μαυρομάτι της Καρδίτσας, γεγονός που δημιούργησε την λανθασμένη άποψη ότι ο ήρωας γεννήθηκε εκεί. Σήμερα κακώς το Μαυρομάτι διεκδικεί -κι ως ένα βαθμό κατάφερε να ιδιοποιηθεί- τον τίτλο της γενέτειρας του Καραϊσκάκη. Οι δάφνες ανήκουν στη Σκουληκαρία και στο άγνωστο ως τότε μοναστήρι της, του οποίου η σημασία έτσι προσλαμβάνει εθνικές διαστάσεις.

(Κείμενα και εικόνες από το βιβλίο του Κων/νου Θ. Γιαννέλου «Τα Βυζαντινά Μνημεία της Άρτας»)